

Lähtettäjä: Niemi Jyrki (LUKE) <jyrki.niemi@luke.fi>

Lähetetty: torstai 28. toukokuuta 2026 11.36

Liittyen tulevaisuusvaliokunnan jatkokeskusteluun ruokapoliittisen selonteon tiimoilta eli kysymykseen siitä, kuinka suuri merkitys luonnontuotteilla on ruokajärjestelmän huoltovarmuudessa?

Tietääkseni Suomessa ei ole kattavaa kvantitatiivista arviota luonnontuotteiden ja kotitarvetuotannon kokonaisuudesta kansallisessa ravinnon- tai energiantuotannossa. Saatavilla olevien osatietojen perusteella niiden merkitys näyttää kuitenkin olevan kansallisella tasolla melko pieni verrattuna ammattimaiseen maa-, kala- ja elintarviketalouteen, vaikka merkitys voi olla huomattava yksittäisille kotitalouksille.

Luonnontuotteiden ja kotitarvetuotannon merkitys liittyy siten enemmän kotitalouksien omavaraisuuden ja arjen selviytymiskyvyn täydentämiseen kuin varsinaisen kansallisen ruokahuollon turvaamiseen. Osa kotitalouksista voi saada niistä merkittävää lisäravintoa tai taloudellista joustoa, mutta vaikutus koko väestön ruokaturvaan jää rajalliseksi.

Toisin sanoen metsästys, vapaa-ajankalastus, marjastus, sienestys ja pienimuotoinen kotitarveviljely muodostavat vain pienen osan väestön ravinnon- ja energiantuotannosta verrattuna ammattimaiseen maa- ja elintarviketalouteen. Riistalihan kokonaismääräksi Suomessa arvioidaan nykyisin noin 10 miljoonaa kiloa vuodessa. Suurin osa tästä tulee hirvieläimistä, erityisesti hirvestä, valkohäntäpeurasta ja metsäkauriista. Hirvieläinten osuus yksinään on ollut viime vuosina noin 6,5–9 miljoonaa kiloa vuodessa riippuen kannoista ja lupamääristä. Vertailun vuoksi lihan kokonaiskulutus on ollut Suomessa noin 400 miljoonaa kiloa vuodessa.

Vapaa-ajankalastuksen kokonaissaalis on ollut luokkaa 20–30 miljoonaa kiloa vuodessa. Ammattimaisen kalastuksen kokonaissaalis Suomessa on viime vuosina ollut noin 75–95 miljoonaa kiloa vuodessa. Valtaosa ammattikalastuksen saaliista on kuitenkin silakkaa ja kilohailia, eikä suuri osa tästä päädy suoraan ihmisten ruokapöytään. Näin ollen vapaa-ajankalastuksen merkitys on erittäin suuri luonnonkalan saaliissa, mutta luonnonkala kokonaisuudessaan muodostaa hyvin pienen osan Suomen ravintohuollosta.

Luonnontuotteita ei siten voida pitää suomalaisen ruokahuollon perustana, mutta niitä ei myöskään voi kuvata pelkästään kulttuuriseksi ilmiöksi. Kyse on pikemminkin ruokajärjestelmää täydentävästä ja joidenkin kotitalouksien selviytymiskykyä vahvistavasta resurssista.

yt. Jyrki Niemi

Jyrki Niemi, tutkimusprofessori

Luonnonvarakeskus (Luke)

Puh. 029 532 6390

jyrki.niemi@luke.fi